

ЛОВНА ПРОСВѢТА

Год. I, Брой 4.

Н.С.

1. Р. Поповъ — Първитѣ ловни оржия на човѣка.
2. Дрънчо — Врабцитѣ.
3. Т. Митовъ — Хранителната стойностъ на рибата.
4. Иванъ Сокачевъ — Яребици.
5. Събиране яйца на Албатроса.
6. * * * — Ловъ съ капани.
7. П. Г. Петровъ — Законъ и уставъ.
8. Торосъ — Тайни и загатки въ природата.
9. Ловни вести.
10. Ловна кухня.
11. Наша поща.

ПРОДЪЛЖАВА ПОДПИСКАТА

ЗА

СП. „ЛОВНА ПРОСВѢТА“.

**СПИСАНИЕ ЗА ЛОВНА ПРОСВѢТА, ЛОВЕНЪ И РИБОЛОВЕНЪ СПОРТЪ
И ЛОВНО СТОПАНСТВО.**

РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ:

Главенъ редакторъ: Иванъ Сокачевъ.

Членове: Алексн Петровъ, Янко Димитровъ (Торосъ), Д-ръ Денчо Цоневъ.

**Въ списанието „Ловна Просвѣта“ участвуватъ видни наши
естественници и ловци.**

ЩЕ ИЗЛИЗА ВСЪКИ МЕСЕЦЪ, ОСВЕНЪ АПРИЛЪ и МАЙ.

Редакцията приема сътрудничеството на всѣки, стига написаното да отговаря на цѣлитѣ и задачитѣ на списанието. Удобрениятѣ статии ще бждатъ почетно възнаграждавани. Списанието има за задача да поощри българската ловна живопись и ще хонорува или откупува сполучливи работи отъ този характеръ, които се представятъ въ Редакцията. Сжщо така то ще дава мѣсто на сполучливи снимки отъ българската природа, ловния и риболовенъ животъ, като за всѣка помѣстена снимка ще плаща хонораръ. Въ особенъ отдѣлъ списанието ще дава изчерпателни отговори, на всички въпроси, които четцитѣ биха повдигнали.

Списанието ще сътрудничи на ловната организация по достигане цѣлитѣ и задачитѣ на сдружениятѣ ловци.

Абонамента на списанието е: за година 100 лева, за половинъ година 60.

Обяви се приематъ — цѣни на корицитѣ по споразумѣние, на особнитѣ обявни листове по 1.50 лв. на кв. см.

Всичко що се отнася до списанието се изпраща на адресъ: „Ловна Просвѣта“, ул. „Шуменска“ № 4 — Варна.

Р. Поповъ.

ПЪРВИТЪ ЛОВНИ ОРЪЖИЯ НА ЧОВЪКА.

Въ втория брой на сп. „Ловна Просвѣта“ видѣхме, че нашиятъ прадѣдъ за пръвъ пжтъ почва да се занимава съ ловъ презъ дилувиалната епоха (Diluvium). Всѣки би си задалъ въпроса: колко години сж изминали отъ тогава? На този въпросъ, обаче, науката не е дала единъ положителенъ отговоръ. Все пакъ добититѣ резултати показватъ, че както появата на човѣка, така и първитѣ стѣпки отъ неговото културно развитие се отнасятъ до едно твърде далечно минало. Края на палелитната епоха се поставя преди 15,000 год., а началото ѝ около 400,000 год. Фореръ, изследвайки делтата на р. Рона, Ламаншкото езеро и долината Вале, е дошълъ до заключение, че между съвременната (алувиалната) епоха и отеглюването на ронския ледникъ сж изминали около 100,000 год., а преди това човѣкъ е вече сжществувалъ въ Европа. Мортиле мисли, че оржията отъ ашелската епоха (ашелиенъ) сж работени повече отъ преди 200,000 год. Да привеждаме повече примери е излишно. Всички добити до сега данни показватъ само едно, че появата на човѣка, както и заченкитѣ на неговата култура трѣбва да се отнесатъ къмъ епохи, предшествуващи алувиалната епоха, отъ които ние сме далечъ съ десятки до стотици хилядолѣтия. Въ културното развитие на човѣчеството, особено що се отнася до предисторическото време, точни цифри и дати нѣматъ особено значение. Важно е да се установятъ културнитѣ степени, презъ които човѣчеството е минало, както и факторитѣ, които сж подпомагали или спѣвали това развитие.

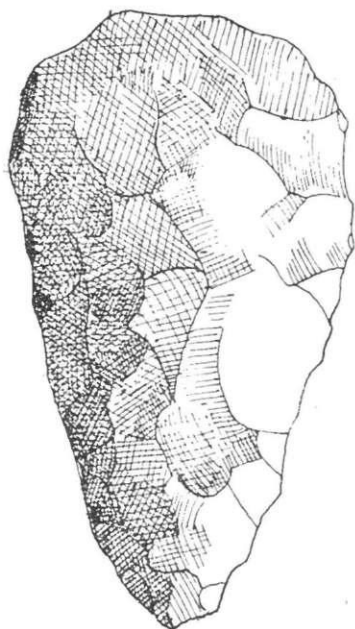
За да имаме, що годе, ясна представа за начина на живота на човѣка презъ каменната епоха, когато се появяватъ първитѣ средства за борба и ловъ, необходимо е да си спомнимъ живота на днешнитѣ полудиви племена, населяващи частъ отъ земитѣ на Ав-

стралия, Нова Зеландия, Африка и много отъ островитѣ на Великия океанъ. Много отъ тия племена, намирайки се днесъ далечъ отъ влиянието на културното човѣчество, прекарватъ животъ въ много отношения близкъ до живота на предисторическия човѣкъ въ Европа. Тѣзи племена, събрани въ малки общества, живѣятъ днесъ за днесъ, утре за утре. Главната имъ грижа е да задоволятъ глада си и да се бранятъ отъ дивитѣ звѣрове, както и отъ самия човѣкъ. Естествено е, че главната нужда на единъ такъвъ примитивенъ животъ е средството за борба и нападение — оржието.

Въ най-далечното минало на нашия прадѣдъ сжщитѣ потребности сж ржководѣли неговия животъ: нуждата да се нахрани и брани; фактори, които, както казахме на друго мѣсто, пораждатъ промишления прогресъ, както и откритието и усъвършенствуване на оржието. Въ пластоветѣ на дилувиалната епоха ние намираме не само останки отъ неговия скелетъ, както и цѣли скелети, но и останки отъ неговата индустрия (оржия и оржие); фактъ, който ясно говори, че преди нѣколко стотинъ хиляди години човѣкъ живѣлъ въ земитѣ на Европа като културно сжщество. Естествено е, че той е обитавалъ само ония земи отъ континента, които не сж били покрити съ ледове (гледчери). Последнитѣ сж покривали голѣма частъ отъ северна Европа, а тия отъ Алпитѣ се спускали чакъ до Мюнхенъ; така што само една ивица отъ централна Европа е била обитаема. Презъ ледниковата епоха климатътъ, естествено, е билъ студенъ и суровъ, и понеже нашиятъ прадѣдъ не е умѣлъ да строи жилища, билъ е принуденъ да дири подслонъ въ пещеритѣ и скалнитѣ подмоли. Да запази тѣлото си отъ голѣмитѣ студове презъ зимата, нужно му е било облекло, каквото

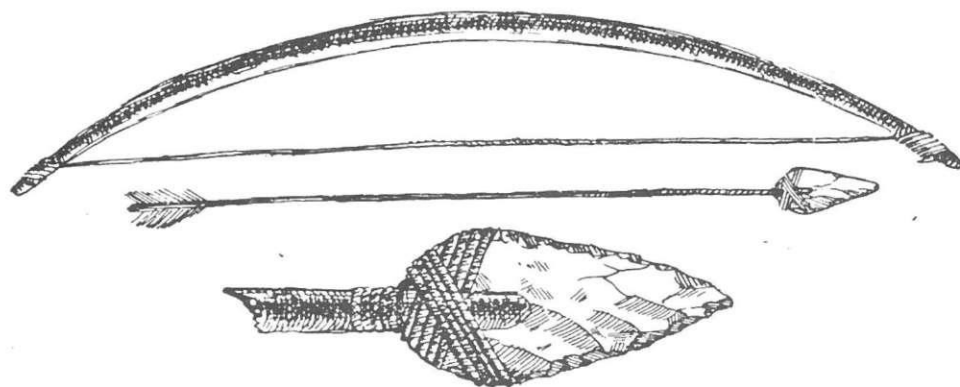
той е можелъ да приготви само отъ животински кожи.

Отъ друга страна, непознавайки още земледѣлието, скотовѣдството и други отрасли отъ стопанския животъ, за да задоволи глада си е билъ принуденъ да скита изъ горитѣ и събира плодове, сочни корени, червеи и други дребни животни, които, обаче, не винаги сж били достатѣчни да задоволятъ глада му. Нуждата отъ по-изобилна храна сж го заставили да се залови съ ловъ на едри животни, които сжщевременно ще му дадатъ и материалъ за облекло. Якитѣ му мускули и корави зѣби, случайно попадналия камѣкъ или дърво не сж били сигурни оржжия при

Фиг. 1.
Юмрученъ клинъ, 22 см. дългъ.
шуменско и пр.) Нужно е било подобна една

издебване на едри животни, често пжти твърде опасни за живота му. Това го заставя да си направи оржжие. Първото оржжие, приготвено отъ човѣшка рѣка е, т. н. юмрученъ клинъ (фиг. 1), приготвенъ отъ кремѣкъ. Последниятъ, както е известно може би на мнозина отъ читателитѣ, се среща изъ креднитѣ варовици въ голѣми и малки ядки, особено въ пластоветѣ на горна креда (плѣвенско, шуменско и пр.)

Фиг. 3. Лѣкъ.

ядка да се обчука съ кремѣченъ кжсъ, за да получи само въ единия край острие. Противоположниятъ такѣвъ остава заобленъ, за да може да се държи въ рѣка (фиг. 2). Въо-

ржженъ съ юмручния клинъ, първобитниятъ човѣкъ е издѣбвалъ въ горитѣ дивеча, нападалъ го е въ леговището му и го убивалъ.

Фиг. 2. Юмрученъ клинъ.

Че юмручниятъ клинъ е най-старото ловно оржжие, се вижда отъ това, че въ най-старитѣ пещерни пластове срещахме само него.

Убиването на животни чрезъ издебване е била трудна работа. За това човѣка е билъ принуденъ, край юмручния клинъ,

да измисли оржжие, съ което би могълъ да напада отъ известно разстояние. Той открива лѣка (фиг. 3), който приготвя отъ жилаво дърво, върху което оплѣва якъ животински ремикъ, изрѣзанъ отъ кожа. За върхове, необходими за стрелата, той е употребявалъ кремѣчни и костени остриета, каквито дилувиалнитѣ пластове ни даватъ въ изобилие. Презъ дилувиалната епоха човѣкъ е убивалъ: пещерни мечки, пещерни хиени, вълци, лѣвовѣ, лисици и др., а отъ тревопаснитѣ говеда, дивиконе, елени, сърни, свини, мамути, носорози и др. Нѣма съмнение, че презъ това време нашиятъ прадѣдъ се е ползувалъ и съ ями, както правятъ и днесъ полудивитѣ племена.

Усѣвършенствуването на лѣка е станало презъ епохата на северния еленъ, което животно се е вѣдило на голѣми стада въ цѣла Европа и става главенъ обектъ на ловеца. Съ

настѣпването на алувиалната епоха северниятъ еленъ се оттегля на северъ и отстъпва мѣсто на обикновения, който сега се вѣди изъ горитѣ на Европа. Презъ дилувиалната епоха ловътъ е билъ главно средство за препитание. Човѣкътъ е скиталъ денемъ по горитѣ да дири ловъ. Ако днесъ гладува, утре ще има излишѣкъ отъ храна. Така, подобно на едно животно, редъ хилядолѣтия е влачилъ жал-

кото си сжществуване и прави смели крачки къмъ по-сносенъ животъ, до като въ историческо време ние го виждаме авторъ на най-гениални открития на неговата мисълъ и умъ.

Дрѣнчо.

ВРАБЦИТЪ.

Надали има въпросъ, по който толкосъ много да се е спорило и писало, отколкото е въпроса за ползата и вредата отъ птицитѣ. И макаръ че въпроса за храната на птицитѣ на пръвъ погледъ може да бѣде разрешенъ по много простъ начинъ, чрезъ щателно изследване стомаситѣ имъ, въ сжщностъ обаче разрешаването му се затруднява твърде много отъ редъ други обстоятелства, главно отъ факта, че много птици нѣматъ постоянно мѣстожителство и като скитници или прелѣтници, въ насъ ако се хранятъ съ насѣкоми, поради което ги смѣтаме за полезни; другаде тѣхната храна е съвсемъ различна и се смѣтатъ за вредни. Прѣсенъ е примѣра съ скореца (*Sturnus vulgaris*), който, като истинскитѣ скитници, мѣнява мѣстожителството си въ зависискоитѣ и отъ най-малкитѣ метеорологически промѣни. И до като въ насъ на полето е полезенъ, понеже унищожава множество насѣкоми и гжсеницитѣ имъ; въ града и особено въ овощнитѣ градини, той е въ голѣма степенъ вреденъ, понеже напада зрѣлитѣ плодове: череша, круши, сливи и пр. А въ Индия сжщия е опасенъ врагъ за маслиновитѣ култури, които буквално унищожава. Неотдавна правителството на Индия се видѣ принудено да поиска международни мѣрки за унищожаването на тая птица. Това наложи международна анкета за ползата или вредата отъ скореца, резултата отъ която още не е известенъ. На всѣки случай, нашето правителство, следъ като взе компетентното мнение на сведущи по въпроса, отговори положително за ползата отъ скореца. Всичко това, разбира се говори, че въпроса за ползата и вредата на птицитѣ чака още сериозна научна разработка.

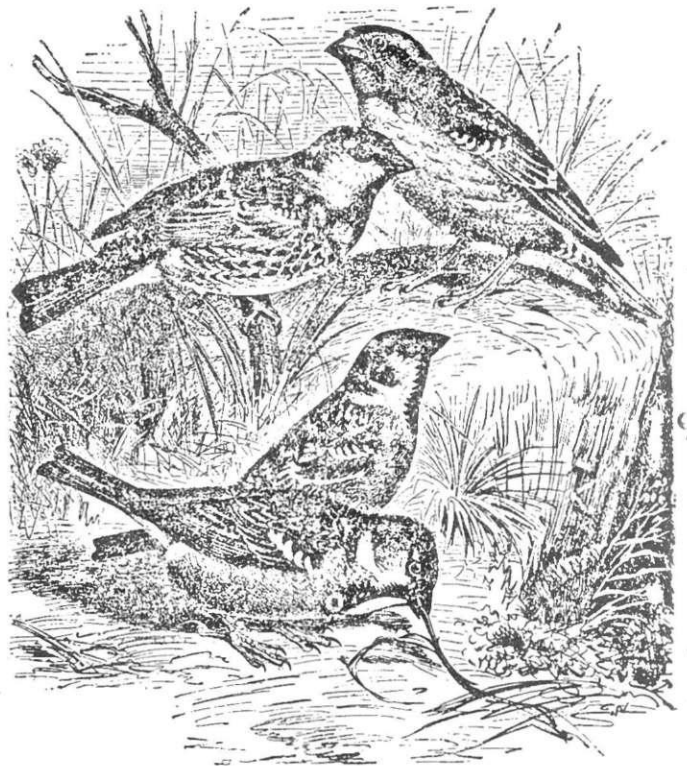
Макаръ полезността или вредността за повечето птици да е неустановена, за нѣкои птици, може съ положителностъ да се каже, че тѣ сж изобщо вредни или полезни. Такъвъ е случая съ врабцитѣ.

Врабцитѣ (*Passer domestica*) (фиг. 1) сж разпространени навсѣкжде, кждето се е залесилъ човѣкъ и кждето се сѣятъ зърнени храни. Тѣ сж тѣхъ свързани съ последнитѣ, че може да се каже сж нераздѣлни съпжтници на зърненитѣ храни, както и *хомяка* (*Cricetus nigricans Newtoni*) Въ Сибиръ врабцитѣ сж се появили едва въ миналото столѣтие, следъ като руситѣ пренесли и почнали да сѣятъ зърненитѣ храни. Въ Норвегия той достига до 66° северна ширина, до кждето е разпространено и земледѣлието. А въ Арахангелскъ още го нѣма. Въ последнитѣ години сж забелѣзали отдѣлни индивиди изъ околноститѣ му, които се предполага, че сж долетѣли съ разузнавателна целъ и после пакъ отлитатъ. Изобщо, врабцитѣ се стараятъ на всѣкжде да следватъ човѣка и културитѣ съ зърнени храни, които последниятъ носи следъ себе си. Тамъ кждето последнитѣ не се сѣятъ него го нѣма.

Относително ползата и вредата, която врабцитѣ принасятъ на човѣка, сж сжществували най-различни мнения. Въ последно време, обаче, е господствуещо убеждението, че тѣ сж паразити, които живѣятъ за смѣтка на човѣка и незаслужаватъ никаква защита отъ последния. Въпреки това обаче, тѣ и до днесъ се толериратъ и се оставятъ спокойно да разполагатъ съ човѣшкия трудъ.

Въ градоветѣ врабцитѣ не принасятъ особена вреда, освенъ гдето отнематъ храната на другитѣ полезни, особено домашни птици. Но въ нивитѣ и градинитѣ тѣ причиняватъ сжществени вреди. Едва що посѣяно житото, тѣ изравятъ семето отъ земята. Току що цѣвнали черешитѣ, сливитѣ, крушитѣ и другитѣ плодове, тѣ изкѣлцватъ съ човкитѣ пжпкитѣ и цвѣтоветѣ, които окапватъ и изсѣхватъ. А когато нивитѣ пожълтѣятъ и плодетѣ и лозята узрѣятъ, тѣхната вреда става още по-голѣма. Защото тѣ много по-вече разпиляватъ, отколкото изядатъ.

Въ Северна Америка до 1864 година врабцитѣ сж били непознати. Следъ това обаче, тѣ сж били пренесени и отначало сж били посрещнати

Фиг. 1. Домашно врабче (*Passer domestica*)

много добре. Населението, за да ги привлече, ги е покровителствувало и улеснявало, като е строило гнѣзда за тѣхъ по домоветѣ и парковетѣ. Изобщо навсѣкжде сж ги срещали съ възторгъ. Но не се минаватъ десетки години, тѣ се размножили и разпространили толкосъ много, че станали истинско бедствие за земледѣлскитѣ посеви и овощни градини. За това тѣ почнали да се преследватъ и противъ тѣхъ се организираха отчаяна борба, която продължава и до днесъ.

Въ Франция въ последно време особено земледѣлцитѣ, лозаритѣ и градинаритѣ, сж издигнали високо гласъ противъ врабцитѣ, които на орляци почнали да нападатъ нивитѣ, лозята и градинитѣ и да правятъ голѣми пакости. Благодарение на постояннитѣ опжлѣмания, пристѣпили официално къмъ изчисление, размѣритѣ на вредитѣ отъ врабцитѣ и се оказало, че въ единъ само окръгъ загубитѣ отъ тѣхъ възлизали на около 80,000,000 фр. франка годишно! По тия данни може

да се сяди колко голѣми трѣбва да сж загубитѣ отъ тѣхъ въ цѣла Франция.

Въ Германия професоръ *Роригъ*, който специално се занимава съ ползата и вредата отъ птицитѣ, изчислява загубитѣ причинени отъ врабцитѣ върху зърненитѣ храни на 2—3% отъ общото годишно производство! У насъ сигурно тоя 0% е много по-голѣмъ, но отъ неоправдана снисходителностъ, къмъ тия птичета, останала ни въ наследство още отъ турско, отминава незабелѣзанъ.

Като по-южна и съ по-мекъ климатъ страна, въ която земледѣлието и отраслитѣ му сж най-важния поминѣкъ на населението ни, врабцитѣ у насъ иматъ всички условия да се развиятъ и размножатъ въ голѣми количества. И действително, у насъ тѣ иматъ широко и повсемѣстно разпространение презъ цѣлата година. Ще ги намеримъ на орляци както въ многолюднитѣ градове, тъй и въ най-глухитѣ села. Защото навсѣкжде у насъ се ширятъ хубави ниви съ зърнени храни, градини и лозя. Нѣма да ги намѣримъ само въ горитѣ. — Поради това нашитѣ земледѣлци, градинари, лозари и овощари сигурно понасятъ голѣми щети отъ врабцитѣ. Специално за тѣхъ по нивитѣ, лозята и градинитѣ, на всѣкжде по оградитѣ, слоговетѣ и стърнищата се дигатъ най-оригинални плашила, които свидетелствуватъ за голѣмитѣ повреди що врабцитѣ нанасятъ на земледѣлскитѣ култури. За жалостъ, плашилата въ повечето случаи не намаляватъ злото. И при все това никой до сега у насъ не е дигналъ гласъ противъ врабцитѣ. И до сега никой не се е заелъ да изчисли размѣритѣ на повредитѣ, които врабцитѣ нанасятъ на земледѣлскитѣ култури у насъ.

При очевидни грамадни загуби и вреди отъ врабцитѣ и до сега не се предприематъ никакви средства за унищожението на тѣзи птици. И не само че се бездействува, но у насъ врабцѣта като че ли се покровителствуватъ. По всѣка вѣроятностъ този предразсѣдѣкъ ни е останалъ отъ турцитѣ, които, трѣбва да признаемъ, пазятъ животнитѣ. За да може да се наложи една целесъобразна борба противъ врабцитѣ, необходимо е преди всичко да се премахне тоя предразсѣдѣкъ за пазене на последнитѣ. А следъ това трѣбва да се взематъ сериозни мѣрки за тѣхното унищожение. Нека се знае, че унищожението на тая птица не е лесноизпълнима задача. Въ Америка отъ едно столѣтие водятъ най-отчаяна борба за унищожаване на врабцитѣ, безъ нѣкакви по-осезателни резултати. И въ насъ се налага по-съ време да поведемъ борба срещу тоя паразитъ. Просвѣтитѣ

наши ловци твърде много биха допринесли за унищожаване на врабцитѣ и за намаляване на злото.

Отъ прилаганитѣ мѣрки до сега най-ефикасно се е оказвало унищожаване гнѣздата на врабцитѣ и събиране на яйцата имъ. Но освенъ това за ловенето на врабцитѣ се употребяватъ и всевъзможни други средства: капани, примки, мрежи и пр. Най-лесно се ловятъ съ специално оплетени отъ върбови прѣчки кафези, въ които се затваря по едно малко врабче, за да примамва по-старитѣ. Обаче трѣбва да се знае, че всички тия мѣрки сж добри само въ началото. Въ последствие старитѣ и хитри врабци узнаватъ опасността и за нищо не се излѣгватъ и не влизатъ въ капана. Не само това, но установено е, че тѣ предупреждаватъ за това и другитѣ врабци, които не знаятъ опасността. Друго едно доста ефикасно средство е опояването на врабцитѣ. За тази целъ се сварява жито или ржжъ въ ракия и имъ се дава. Отъ това врабцитѣ се упояватъ и могатъ да се ловятъ и съ ржце. Най-после и примката може да помогне, особено ако другитѣ средства сж изчерпани вече и не помагатъ.

Б. Р. Статията „Врабцитѣ“ иде тъкмо на време, да повдигне единъ важенъ въпросъ, въ свръзка съ ловното ни стопанство. Задачата на съвременното ловно стопанство е да извърши съ помощта на науката, преценка върху ползата и вредата за човѣка и природата отъ животнитѣ и птицитѣ, които живѣятъ на свобода-и, съобразно съ изводитѣ отъ тая преценка, да способствува за унищожаването на вреднитѣ, за уравниосяването ползата съ вредата отъ ония животни, които сж вредни и полезни едновременно и, най-сетнѣ, да способствува за развъждането и умножението на абсолютно полезнитѣ животни и птици. Въ закона за лова — който урежда нашето ловно стопанство, домашното врабче заема едно мѣсто, неподходно за него, поради вредитѣ, които нанася на земледѣлскитѣ култури, защото тоя хитъръ пакостникъ, съ лицемерната си невинностъ се е загнѣздилъ около човѣшкитѣ жилища и имоти, е поставенъ подъ закрилата на закона за лова, наредъ съ всички пойни птици.

Тая грѣшка, до колкото ни е известно, е допущана и въ новия законопроектъ на закона за лова, който наскоро ще се разглежда. Грѣшката трѣбва да се поправи. Врабчето — трѣбва да се прогласи за безусловно вредно и да се разреши неговото биене презъ всѣко време на годината. Иначе безъ това постановление на закона, всѣки който убива врабче у насъ, върши престѣпление.

Т. Моравъ.

ХРАНИТЕЛНАТА СТОЙНОСТЪ НА РИБАТА.

Всѣкому е известно, че единъ отъ най-главнитѣ обекти на лова е рибата. Риболова създава на единъ извънредно голѣмъ брой хора не само препитание, но неговиятъ продуктъ — рибата съставлява една значителна частъ отъ храната на населението. Има даже много народи, които ако не изключително, то до голѣма степенъ се хранятъ само съ риба.

Въпреки това широко употребление на рибата като храна на хората, малко сж ония люде, които иматъ една ясна представа за хранителната стойностъ на рибата. Нѣщо повече, у повечето хора се е създадо убеждението, че рибата не представ-

лява единъ първостепененъ продуктъ и че по хранителностъ тя не може да се мѣри съ месото.

Да видимъ дали това фактически е така. За да си съставимъ една ясна представа за хранителната стойностъ на единъ съестенъ продуктъ ний трѣбва да го преценимъ отъ две гледни точки: 1) по отношение на неговата лесносмилаемостъ и 2) по отношение на материятъ, които хранителнитѣ продукти дава на човѣка при храненето.

Физиологията е установила, че човѣкъ се храни не съ това, което яде, а съ това, което смела. Освенъ това тя е установила, че рибата е една отъ най-лесно смилаемитѣ храни. Ако се наредятъ по-

важните хранителни продукти въ една таблица според тяхната смилаемост, то ще получим следующата картина:

1. Печени плодове	}	смилае в 1 часъ.
2. Яйца		
3. Рибѣ		
4. Дивечъ	}	смилае в 2 часа.
5. Млѣко		
6. Мисирка		
7. Говеждо месо	}	смилае в 3 часа.
8. Гжска		
9. Стриди		
10. Прѣсенъ хлябъ	}	смилае в 4 часа.
11. Картофи		
12. Сирене		
13. Кокошка	}	смилае в 5 часа.
14. Зелѣ		
15. Свинско месо		
16. Телешко месо	}	смилае в 5 часа.
17. Спиртни питиета		
18. Раци		

Отъ тази таблица се вижда, че по лесносмилаемост рибата стои на трето мѣсто, почти на равно съ яйцата и предъ продуктите на останалия ловъ — дивеча.

Нека сега да разгледаме, какви материи дава рибата при хранението на човѣка.

Храната е изворъ на нашата работоспособност; тя замѣня изразходванитѣ чрезъ работа и жизнени прояви материи. При това главната роля при тия процеси играятъ бѣлтѣчнитѣ вещества, особено азота, който се съдържа въ тяхъ. Заради това тѣ трѣбва да се съдържатъ въ достатѣчно количество въ храната. Стойността на рибата като хранителенъ продуктъ се крие въ голѣмия процентъ бѣлтѣчни вещества, които се съдържатъ въ рибата. Химическото изследване на рибното месо е установило, че то винаги съдържа: бѣлтѣчни вещества, тлѣстии, соли и вода. Срѣдно рибеното месо съдържа 19% бѣлтѣчни вещества, тлѣстинитѣ вариратъ споредъ вида на рибата и сезона, презъ който тя е ловена отъ 0.3% до 28%. Процента на бѣлтѣчнитѣ вещества въ рибата е почти тъй голѣмъ, както въ говеждото месо; заради това тя е твърде удобна да замѣсти при храненето говеждото месо. Едно голѣмо нейно преимущество е нейната лесносмилаемостъ. Въ това отношение рибното месо има голѣмо преимущество предъ растителната храна, понеже тъкмо богатата съ бѣлтѣчни вещества растителна храна е трудносмилаема.

Науката е въ положение да ни покаже хранителната стойностъ на отдѣлнитѣ хранителни про-

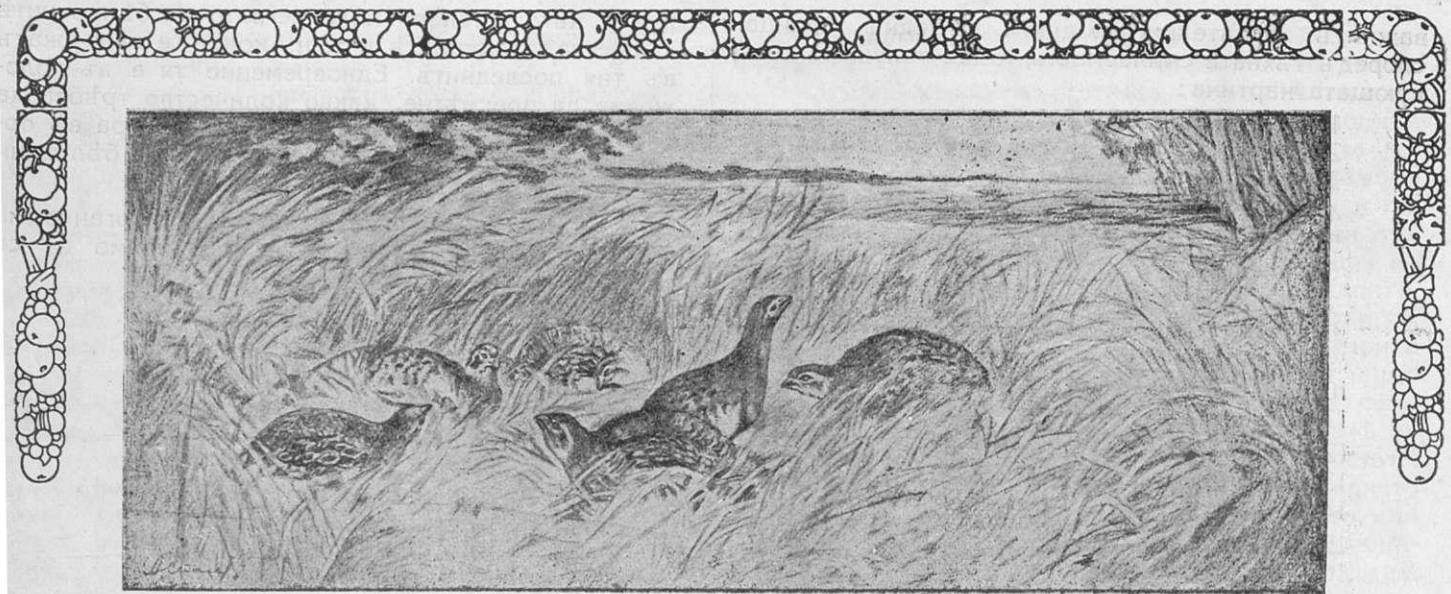
дукти, като установи количеството на бѣлтѣчнитѣ вещества, тлѣстинитѣ и т. н., които се съдържатъ въ тия последнитѣ. Едновременно тя е въ положение да прѣсметне, какво количество трѣбва да изяде човѣкъ отъ една храна, за да вкара въ организма си опредѣлено количество напр., бѣлтѣчни вещества.

Установено е, че за да дадемъ на организма 100 гр. бѣлтѣчни вещества е необходимо да се приеме:

25,000 гр. ябълки.
5,000 гр. картофи.
4,200 гр. млѣко отъ жена.
3,000 гр. зеле.
3,000 гр. краве млѣко.
1,250 гр. оризъ.
0,750 гр. кокоши бѣлтѣкъ.
0,750 гр. тлѣсто свинско месо.
0,620 гр. жѣлтѣкъ.
0,600 гр. говеждо месо.
0,500 гр. мършаво рибе месо (мускули).
0,480 гр. мършаво говеждо месо (мускули).

Отъ тази таблица се вижда, че по отношение на бѣлтѣчнитѣ вещества рибето и говеждото месо стоятъ почти на равно мѣсто. Сжщо и въ останалитѣ си качества, тѣ тъй много си приличатъ, щото може да се твърди, че ония съставни части на топлокрѣвното месо, които при хранението сж най-важни, се съдържатъ въ сжщиятъ размѣръ и въ рибето месо. Значи рибето месо е напълно отъ еднаква хранителна стойностъ, както месото на топлокрѣвнитѣ животни. Въ друго едно отношение, обаче, рибето месо е за предпочитане предъ месото на току що споменатитѣ животни. То е значително по-богато на соли, както по количество, тъй и по видътъ на тия последнитѣ. Особено важенъ е голѣмиятъ процентъ на йодъ, който се съдържа въ месото на морскитѣ риби. Както е известно, йода е отъ първостепенна необходимостъ за правилното функциониране на щитовидната жлеза, която пѣкъ отъ своя страна е отъ най-голѣмо значение за доброто състояние и правилното развитие на организма. Вследствие извънредно благоприятното действие на йода върху щитовидната жлеза, често пжти отъ лѣкаритѣ се предписва тъй нареченото моруново масло, което е твърде богато на йодъ, и което се добива изключително отъ тлѣстинитѣ на голѣмъ брой морски риби. Отъ друга страна, както по-горе изтъкнахме, рибето месо по смилаемостъ е много по-добро отъ месото на топлокрѣвнитѣ животни. Предъ видъ на тия факти рибата напълно може съ успѣхъ да замѣни останалото месо при прехраната на хората.

Иванъ Сокачевъ.

ЯРЕБИЦИ.

(Продължение отъ бр. 3)

По срѣдата между сивата яребица и кеклика, трѣбва да се постави третия видъ, именно наречената споредъ Д-ръ Едвардъ Клайнъ *турска* или *червена яребица* (*Caccabis rufa*). Преди всичко трѣбва да се спремъ върху нейното име и да установимъ за нашата отечествена терминология, най-подходящото наименование. Бремъ и други автори твърдятъ, че отечеството на тоя видъ яребици е югоизточна Европа — Гърция и Македония, отъ гдето англичанитѣ сж я пренесли и съ успѣхъ развъдили въ Великобританскитѣ острови. Произхождайки отъ тия мѣста — до скоро владение на турската империя — тоя видъ яребици сж получили и своето наименование: *турски яребици*. За насъ обаче, това е ясно и категорично, може да има само едно подходящо име, а то е *македонска яребица*, истинското историческо име на отечествата ѝ. Тя поселява цѣла Македония и се разпростира чакъ въ източна Тракия, до долното течение на р. Марица. Презъ 1918 година ние имаме случай да вдигнемъ нѣколко ята и да убиемъ доста екземпляри македонски яребици въ близко съседство на артилерийскитѣ казарми въ гр. Гюмюрджина. Мнозина другари ловци, които сж били по тия мѣста и въ Македония вѣроятно ще да сж смѣсвали македонската яребица съ кеклика, гледайки червениятъ ѝ крака и клонъ. Но при повнимателно изследване разликата между македонската яребица отъ кеклика е очевидна, именно:

а) По ръстъ македонската яребица е на срѣдата между кеклика и сивата яребица.

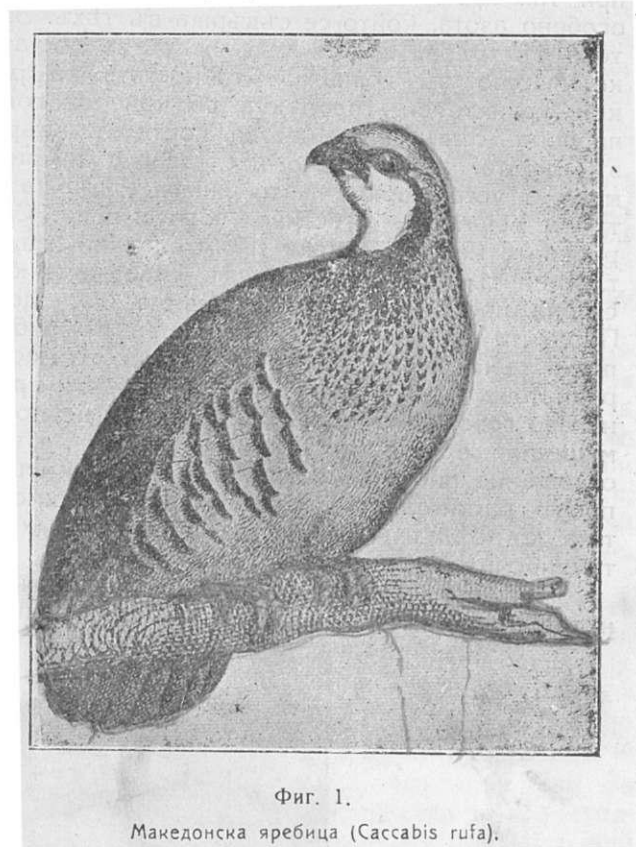
б) Рѣзко очертания черенъ герданъ по шията на кеклика, въ македонската яребица се прелива въ отдѣли черни петна, които колкото се отива надолу по гърдитѣ, се губятъ. (Гл. фиг. 1).

в) Докато въ кеклика кракътъ сж бледо червени, а клонъ коралово червенъ, въ македонската яребица кракътъ сж бледо карминови, а клонътъ кърваво червенъ.

г) Македонската яребица изобщо има червеникавъ отенъкъ на цѣлото си оперение, когато въ кеклика той е сивосинкавъ.

Македонската яребица еднакво обитава любимитѣ на полската яребица мѣста, както и тия,

които предпочита кеклика. Ако тя е пренесена въ Англия и тамъ успѣшно се е аклиматизирала и разпространила, не по-лошо тя може да се приспособи и развъди по нашитѣ мѣста и ние смѣтаме, опититѣ, които биха се направи съ нея, нѣма да сж безполезни и безрезултатни.

Фиг. 1.

Македонска яребица (*Caccabis rufa*).

Нашия очеркъ не ще да е пълненъ, ако не кажемъ нѣколко думи за така наречената Кавказка или Степна яребица (*Surrhaptis paradoxus*) (фиг. 2), която периодично презъ зимата посещава нашитѣ мѣста, вѣроятно отъ гладъ прогонена насамъ. Степната яребица, която прилича до нейде на яребицата, не може да се причисли къмъ яребишкото

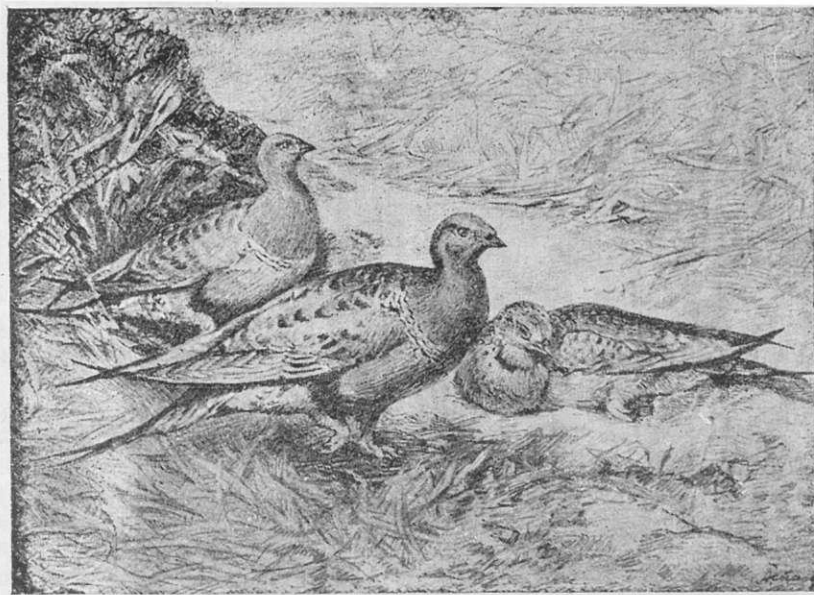
семејство, макаръ и да носи това наименование. Степната яребица спада къмъ тъй наречените хвърчащи кокошки и се твърде доближава къмъ семейството на гълъбитъ и дроплитъ.

Дветъ срѣдни пера на опашката, както и първитъ две на крилътъ сж дълги и заострени. Има само три предни пръсти. Пръститъ, както и краката, сж гъсто оперени. Цѣлото оперение има пѣсъченъ цвѣтъ съ тъмни петна: петелътъ на главата си и по горната частъ на врата е пепелявосивъ, на гърлото и челото ржждивъ. На корема има кафяно-черна подкова. Презъ годинитъ 1864 и 1888 сж наблюдавани голѣми раздвижвания на

успехъ. Макаръ че въ располагаемата немска литература и да не срещаме нищо за Тинамута, ние заимствуваме писаното за него отъ сжщото списание, като вѣрваме, че то е доста интересно за нашето ловно стопанство, щомъ се касае за единъ дивечъ, за когото сж били предстоящи опити за развъда у насъ.

Тинаму е голѣма почти колкото една домашна кокошка. Цвѣтътъ на перушината ѝ е ржждивочервеникъвъ, на гърлото възбѣла, съ черни ивици по темето; сжщо и по гърба е съ черни, но пошироки ивици. Къса опашка; дългъ клонъ; дългъ вратъ и здрави крака, съ развитъ заденъ пръстъ.

Тази птица най-много се среща въ Бразилия, но отъ нѣколко години е пренесена въ Англия, Франция и Немско, гдето успешно е аклиматизирана. Тинаму е 40 см. дълга, а тежи отъ 1 до 1½ кило. Много лесно и бързо ходи изъ високата трева. Когато чуе нѣкакъвъ шумъ, простира шията си, повдига глава и се оглежда въ околността; но само за единъ моментъ, понеже веднага изчезва изъ трѣвата. Кога се повдигне да хвърчи, става съ голѣмъ шумъ и после продължава съвсемъ тихо. Яйцата на тинаму се различаватъ отъ другитъ птици отъ сжщия родъ по това, че иматъ тъмновиолетовъ цвѣтъ, при това тѣ сж голѣми колкото едно отъ срѣдня голѣмина домашно кокоше яйце. Женската снася въ три къси периоди до 40 яйца. Гнѣздото си свива просто и на земята. Като снесе 10—12 яйца, петелътъ я напуца, а тя лѣга да ги мжти и сама отглежда малкитъ. Пиленцата растатъ много скоро, за-

Фиг. 2. Стенна яребица (*Sturnella pardoхus*)

степни яребици, произходящи отъ степитъ на Срѣдна Азия, като грамадни ята сж достигнали чакъ до западнитъ брѣгове на Англия и Франция. Нѣкои двойки сж останали, даже сж и мжтили далеко отъ своята родина. (Твърдение на Д-ръ Ernst Schäff — професоръ по Зоология въ Хановеръ).

Въ Германия сж правени настойчиви, но безрезультатни, опити за развъждането ѝ. У насъ казката яребица, възъ отъ посещенияето ѝ въ грамадни количества презъ голѣми промеждутъци на време, изглежда че идва по-често, но въ ограничено число, особно по бреговетъ на Черно море (Бургазко и Варненско). За това сведения сжмъ взелъ отъ стари ловци изъ тия крайща.

Нѣколко думи ще споменемъ за *Късоопашитъ кокошки* (*Grypturida*) или така нареченитъ *Бразилски яребици*, не защото тѣ живѣятъ у насъ, но защото презъ 1902 година Министерството на Търговията и Земледѣлието е имало намѣрение да купи екземпляри отъ тѣхъ за развъдъ, именно отъ тъй нареченитъ *Тинаму* (*Rhynchotus rufescens*). Опити незнаемъ направенъ ли е или не — по-вече сме наклонни да предположимъ последното. Правени сж по сжщото време опити за тѣхното развъждане и аклиматизиране въ Англия, Франция и Германия, гдето споредъ твърдението на сп. „Български Ловецъ“ (год. III бр. 2) сж се увѣнчали съ

това кокошката има съвсемъ малко работа съ тѣхъ. Щомъ малкитъ станатъ на 8 дни, тѣ вече ядатъ сѣмена. Когато изпълнятъ 3 седмици, перушината имъ става сжщо като на родителитъ имъ, а като станатъ на единъ мѣсець, нѣматъ нужда отъ майка си, — захващатъ самостоятеленъ животъ. Майката ги напуца тогава и отива да търси петелъ, за да захване отново да носи и отгледа второ пилило, а следъ него и трето, понеже три пжти презъ лѣтото носи и отвѣжда малки.

Тѣзи яребици се отглеждатъ много по-лесно отколкото фазанитъ, загова и развъдѣтъ имъ се препорѣчва на всѣкжде.

Месото имъ е много вкусно и по вкусно отъ онова на куконоската (бекасъ). Ловътъ имъ е много интересенъ. Може да имъ се стреля при стойка съ куче, както на пѣдпѣдъкъ, или като на фазани и бекаси, когато ги търси кучето изъ гората.

За развъда и аклиматизиране трѣбва да се пуцатъ по чифтъ (кокошка и петелъ), понеже когато кокошката лѣгне да мжти петелътъ я напуца и отива да търси друга кокошка; последната пѣкъ, като отгледа малки и тя отива да търси другъ петелъ.

Въ единъ отъ следнитъ броеве на Л. П. ние ще посочимъ на ония мѣрки, които ловнитъ дружества трѣбва да взематъ за развъда на яребицитъ, като дивечъ, предметъ на бждещия ловенъ спортъ.

Събиране яйцата на Албатроса.

Албатроса (*Diomedea exulans*) е една от най-големите морски птици: тя събререни криле достига до 3'5 м. Съ изключение на маховите, крилни пера, които сж черни, цѣла е бяла.

гнѣзда. Яйцата му достигатъ до 12 см. дължина и съ много твърда черупка.

Тяхъ употребяватъ за приготвяване на различни белтъчни препарати, затова за събирането имъ

Фиг. 1. Колония албатроси върху гнѣздата си.

Родина на албатроса сж островите изъ океаните на южното полукълбо. Благодарение на го-

устройватъ цѣли експедиции, които събиратъ съ милиарди яйца. Когато албатроса е въ гнѣздото

Фиг. 2. Събиране яйцата на албатроса.

лѣмитъ си, силни крилѣ, тя изминава голѣмо разстояние безъ да почива.

Албатроса гнѣзди по брѣговете на океанските острови на колонии състоящи се отъ хиляди

си, е съвсемъ безстрашенъ, позволява да се доближаватъ до него, и съ мъжа се изпѣжда отъ тамъ.

Фиг. 1 представлява колония албатроси върху гнѣздата си на островъ Ланзанъ, а фиг. 2 — събиране яйцата отъ сжщата колония.

* * *

ЛОВЪ СЪ КАПАНИ.

(Продължение от бр. 3).

II. Ловъ на хищни бозайници.

А. Ловъ на Лисицата съ Лебедовата клюса. (Schwanenhals).

Както споменахме въ първата статия главно-то условие за резултатен ловъ съ капанъ, е точното познаване характера и навиците на разнитъ хищници. Това познаване може да се достигне само съ дългогодишно и акуратно наблюдаване природата. Природата е нагодила съ особни умственни и чувствени качества дивитъ животни, а особно хищниците. Тия свои качества тѣ умѣло използватъ било за да се предпазятъ и надхитрятъ други хищници, било да избѣгатъ опасността при ежедневното доставяне на необходимата имъ храна. Само презъ свадбения периодъ тия качества на предосторожностъ сж претѣпени и то отчасти.

Между многото хищници, лисицата е надарена до най-голѣма степенъ съ тия качества и за да се надхитри, трѣбва едно основно проучване на нейнитѣ индивидуални качества и особна предпазливостъ при всички действия презъ време на ловѣтъ.

Лисицата излиза на ловъ не само нощно време, но тя преследва своята плячка и доставя своя обѣдъ и по средъ бѣлъ день, стига да се счита достатъчно сигурна. Това тя практикува особно лѣтно време, когато полетата сж покрити съ зърнени храни и тя намира убѣжище въ тѣхъ, като, безъ да бжде забелѣзана отъ нѣкого, наближава селата или осамотенитѣ стопанства и напада скитающитѣ се наоколо и неподозиращи опасностъ гжски, кокошки и др. Въ такъвъ случай, често пѣти тя унищожава до кракъ кокошкитѣ на цѣло стопанство.

Най-много е разпространена лисицата изъ планинскитѣ и скалисти мѣстности, гдето се мѣнятъ гжсти лесеви съ добре засети полета. Предпочита да прави своитѣ ловни излети около храсталаци, пресечени мѣстности и посѣти ниви.

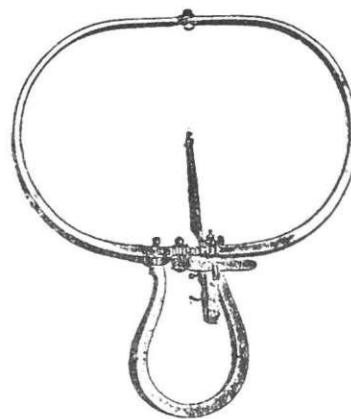
Най-любимото ѣ мѣсто сж, обаче, гжсталаци, гдето най-често си изкопава и дупка за жилище. Не изпуска случая да се крие и въ нѣкои изкопани отъ порошката дупки, въ хралупитѣ на дърнеритѣ и въобще, колкото е по-непроходима и дива мѣстността, толкова е и по-голѣма вѣроятността да я срещнете.

Предпочита повече да се движи на свобода, отколкото да лежи въ дупката си. Само женската, презъ лѣтото, остава при малкитѣ си въ дупката, докато тѣ пораснатъ достатъчно, за да могатъ да я напуснатъ безъ опасностъ за живота си, и тогава майката ги води въ полето, гдето ги учи, какъ да добиватъ храната си, следъ което ги предоставя на собствената имъ сѣдба. Само презъ продължително лошо време, снѣжни бури и силенъ студъ тя търси приубѣжище въ своята дупка. Презъ м. февруарий, когато настѣпи любовния периодъ на лисицѣтъ, оплодената женска предпочита вече да лежи въ постоянната си дупка. Мжжкарѣтъ лежи вънъ отъ своето главно жилище, обикновено въ нѣкое отъ многото имѣ тѣ наречени *Дупки за бѣгане*, които се намиратъ изъ полето и въ повечето случай се състоятъ само отъ единъ изходъ, изъ който се измѣква веднага, щомъ бжде преследвана.

Като единъ отъ най-старитѣ ловни апарати за лисици е известния тѣ нареченъ апаратъ „Лебедова клюса“. (Фигура 1). Той води названието си отъ формата на джгитѣ си. Лебедовата клюса е единъ отъ ония апарати, които убиватъ жертвата си намѣсто, или я тежко нараняватъ. За хващане хищникѣтъ живъ — не е нагоденъ.

Преди всичко, на първо мѣсто се появява въпроса: кога да се постави капана? После: гдѣ? и най-после — колко.

Отговорѣтъ на първия въпросъ ще зависи отъ цѣлитѣ, които си поставя ловецѣтъ. Изхождали човѣкъ отъ чисто стопанствени интереси,

Фиг. 1.
Лебедова клюса (Schwanenhals).

т. е., да унищожава на всѣка цена тоя хищникъ, тогава капанѣтъ може да се постави презъ всѣко време, особено, когато женскитѣ иматъ малки. Въ тоя случай, ловецѣтъ унищожава цѣлото имѣ семейство — директно и косвено. Въ последния случай съ това, че съ хващането на старитѣ лисици, малкитѣ имѣ измиратъ отъ гладъ. Единъ истински ловецъ ще използва именно момента и презъ забраненото време за биене на полезния дивечъ, да унищожава хищникѣтъ, защото презъ м. м. октомври, ноември и пр. се изисква още по-голѣма осторожностъ при поставянето на капана отъ една страна, а и отъ друга, — самиятъ ловъ бива вече по-мжжностѣпенъ.

Безъ да се гледа, обаче, на това, като изхождаме отъ чисто търговски съображение по отношение доброкачествеността и ценността на кожата, най-добритѣ месеци въ дадения случай сж студентѣ, именно: отъ септември до априлъ.

Най-подходящото време за поставянето на капана е сутринъ рано до изгрѣвъ на слънце, което отъ една страна дава възможностъ да се провѣтри капана презъ цѣлия день и изгуби меризмата си отъ пипането съ гола ржа и отъ друга, — ловецѣтъ бива най-сигуренъ и необезпокояванъ отъ никого.

Едно важно обстоятелство при поставянето на капана е предпазительтъ. Това е тѣ наречената предпазительна кука (котва), която се закача у джгитѣ и не дава възможностъ на капана да се затвори.

Най-подходящото време да се освободи капана (джгитѣ) отъ предпазителя, е вечеръ, особено, ако мѣстото на лова е въ полето.

Затварянето му става по два начина: или при

опита на лисицата да откъсне примамката, или при настъпването на дъсчицата, която освобождава джигът. И въ двата случая капана се затваря съ съвтъкавична бързина.

Капаните могат да се поставят на всъкжде: по полето, въ гората и въ сайвантите.

Най-благоприятни месеци за поставянето на капани въ нивите и ливади сж септември и октомври, тъй като презъ тия месеци става засъването.

Настъпват ли студоветъ, престава и ловътъ на лисиците по полето, както и при случаи на снъжни бури. При поставянето на капаните въ полето се изисква особена осторожност, както и съгласието на стопанина на нивата. Да се ограничи, обаче, ловецътъ само съ поставянето на 1 капанъ, почти въ повечето случаи е безцълно, тъй като тръбва да разчита само на щастливата случайност.

Обикновенно, поставятъ се повече капани въ известна мѣстностъ, въ единъ районъ, гдето се предполага, че наоколо скитатъ лисици. Ако е избрано полето, предпочита се поставянето на капаните по изоставените ниви (келемета). Избраното мѣсто се почиства грижливо отъ камъни и буци, или ако е по ливадите — отъ тръвата. Следъ това се очертава точната форма на джигътъ по средата на мѣстото, като се внимава всички части на капанътъ да попаднатъ гладко въ издълбаната форма, особено ключалката на капана, която тръбва да има достатъчно свободно мѣсто за действие. За да се запази, обаче, съвтъкавичната пъргавина на пружините, двата края на джигътъ се поставятъ на твърде плоски предмети, за предпочитане по на единъ плосъкъ камъкъ. Така приготвеното ловно мѣсто се покрива съ *накълцани мръвки*, или съ настъргани диви ябълки и следъ нѣколко дни, когато вѣтрътъ и дъждътъ сж провѣтрили достатъчно мѣстото, започва се поставянето на капаните. За тази целъ, взема се опечено котешко месо, нарѣзано на дребни хапчици. Една добра примамка е сжщо опържена въ масло скомбрия, тоже нарѣзана на дребни парчета, като се запази главата цѣла за езичето на капана. Около капана

се разхвърлятъ около 3—4 отъ тия парчета, като че ли случайно. Едно по-големо парче (при скомбрия — главата) се привързва здраво съ конски косъмъ за езичето на капана. *Безспорно, най-любимата примамлива миризма на лисицата е примамка съ естествената миризма на мърша.*

Само естествената миризма на мърша привлича всѣки хищникъ. Всички други примамки намирисвани съ разни аптечни микстури не сж за препоръчване, напротивъ, тръбва да се избѣгватъ.

Когато ще се поставя капанътъ въ гори, то тръбва да се предпочитатъ горите съ низкостеблените дървета, къмъ които лисицата има предпочитане, особено когато скита презъ деня. Високостеблените гори тя посещава, така да се каже, между прочемъ.

Обаче, който ловецъ познава добре ловния си районъ, той ще намѣри винаги следите на лисицата и нейните пътеки.

Обикновенно, лисица, която не е подгонена или неподплашена, се движи съ едно умѣрено темпо и избира, обикновенно, своята собствена следа и за връщане. Препоръчва се, разбира се, и поставянето на капаните по тия следи.

Ловътъ на лисици съ „Лебедовата клюса“, се описва често пѣти като поезия на Лисичи ловъ.

Безспорно, тоя ловъ има своята прелестъ, особено презъ зимата, когато всичко е покрито съ снѣгъ и ловецътъ следи стъпките на хищника като на книга.

Презъ м. февруарий, особено, когато се разгонятъ лисиците, тѣ скитатъ непрекъснато деня и ноще, като се душатъ по собствените си следи. Особено се препоръчва „Лебедовата клюса“ презъ време на поледици и замръзване. Тѣй като много отъ другите видове капани замръзватъ и проявяватъ дефекти при затварянето си.

Въ заключение ще прибавя, че отъ собственъ опитъ съмъ дошълъ до заключение, какво най-добре се възнаграждава трудътъ, когато ловецътъ поставя капаните изъ гъсталациите и почиствените гори. И безъ това, признато е, отечеството на лисицата сж тия мѣста.

П. Г. Петровъ.

ЗАКОНЪ И УСТАВЪ.

Всички ние, които живѣемъ въ ловната организация, боримъ се за постигане на нейните цели и идеали, чувстваме и схващаме, че времето е изпреварило много, както организационния строежъ на ловната организация, така и самия законъ за лова. Сегашното време иска своето. Както въ устава на ловната организация отъ 1923 год., така и въ закона за лова има много остарелости и несъобразности, които тръбва частъ по скоро да се измѣнятъ и нагодятъ така, че да отговарятъ на новите изисквания! Не желаемъ да правимъ анализа и подробна критика на отдѣлните членове отъ устава и закона за това, защото много ще бждемъ пространни. Ще зачекнемъ бѣгло само въпроса, който вълнува най-много сдружените ловци, а именно: Какъ тръбва да се нагоди устава на ловната организация и закона за лова, че да може най-лесно и разумно да се запази лова въ България. До сега се много писа и говори по запазване на ловното стопанство, обаче резултати не сж получени — да взе-

мемъ закона за лова отъ начало и до днесъ съ всичките му изменения и допълнения. Едно бѣгло препрочитане особено на наказателните му постановления, бие на очи, че за днешно време смело може да се каже, че съ този законъ почти нищо не се постига. Да вземемъ размѣра на налаганите глоби при нарушения на закона за лова. За днешно време, при днешната обезценена валута, глобата най-висока отъ 1250 лв. до 50 лв. най-ниска, отъ чл. 25 на зак. за лова е цѣла пародия; като се има предвидъ какъ безгрижно се съблюдава опазване на закона за лова отъ държавните органи; какъ човѣка — браконеръ систематично и безъ страхъ унищожава ловното богатство въ България. Какъ въ цѣли области изъ България (гори и полета) отъ освобождението до наскоро е имало ловъ въ изобилие, а днесъ е на изчезване; какъ само съ изключение на ловните дружества, които се борятъ съ браконерството и за запазване на лова, държавните органи съ редко изключение проявяватъ пре-

стѣпно безгрижие. Ние знаемъ отъ друга страна, че многобройни органи на държавата, ангажирани по прилагане закона за лова не знаятъ нищо отъ самия законъ. Напримѣръ: запитайте единъ горски, полицейски или акцизентъ стражаръ за позволеното и забранено време за ловъ и той нѣма да Ви даде правиленъ отговоръ. Въобще могатъ да се наведатъ хиляди приѣри, които да дадатъ заключение, че закона за лова трѣбва да се измѣни (особено въ наказателната му частъ) така че да отговаря на новитѣ времена и новитѣ нужди. Времето иска своето.

Колкото се касае до устава на ловната организация, ние считаме, че и той има много дефекти въ нѣкои свои постановления, които не отговарятъ на новитѣ времена и нужди. Ако хвърлимъ единъ бѣгълъ погледъ върху чл. 10—26, чл. 69 и др. ще се види, че днесъ, при голѣмата и сложна задача, която предстои на ловната организация въ България да разрешава — налага се тѣхното измѣнение. Много сдружени ловци проявяватъ безгрижие; много ловни дружества не сж зарегистрирали почти никакъвъ идеенъ и организационенъ животъ, а относително запазване да лова много малко или почти нищо не е направено. По устава на ловната организация ловцитѣ, числящи се въ сжщата се раздѣлятъ на две категории (чл. чл. 18—26 отъ устава), като за еднитѣ има санкции (мѣстнитѣ ловци) при

неизпълнение на задължения, а за други немѣстни членове — нѣма санкции.

Наказателнитѣ клаузи въ устава сж много незначителни и безъ ефектъ, а това сж условия, които гарантиратъ запазване дисциплината въ отдѣлния членъ — ловецъ и отъ тукъ въ цѣлата организация. Трѣбва да се знае, че безъ строгостъ въ закона и устава нѣма да могатъ да се постигнатъ целитѣ и идеалитѣ на ловната организация. Не трѣбва да се радваме само, че сме 30,000 души организирани ловци. По добре е да бждемъ по-малко, но по-стегнати, повече дисциплинирани при проявление на идейния и организационенъ животъ — само така ще се постигнатъ по-бързо и целесъобразно добри резултати*).

Въ заключение ще кажемъ, че днесъ времето иска: строгостъ въ закона за лова; строгостъ въ устава на ловната организация; съзнателна дисциплина въ редоветѣ на ловцитѣ; проявление на тѣхния идеенъ и организационенъ животъ.

Нуждно е, часъ по скоро да се ликвидира съ старото, хилавото и негодното въ закона за лова и устава на ловната организация до като е време, за да може да има ловно дѣло, ловно стопанство и ловна организация.

*) Б. Р. А тия резултати ще се постигнатъ само чрезъ просвѣта на ловцитѣ.

Торосъ.

Тайни и загатки въ природата.

Жена ми, отдавна вече въ почетна възраст, е все още загатка. И до днесъ не мога да разбера, загатката въ погледа ѝ, кога ме изпраща на ловъ, и тайната насмѣшка, кога ме посреща, връщащъ се съ праздна чанта. „Ехъ знаяхъ“ . . . Изговори тя безобидно.

Това не е оскърбително, но ония тайни мисли, недоизказани думи, скрити задъ блѣсъка на дветѣ ѝ очи . . . Щастливи сж неженени ловци, а по щастливи — старитѣ ергени, защото на загатката отговарятъ съ загатка, защото сами сж загатка! . . .

И праздната чанта взета à priori е сжщо загатка!

* * *

Блуждае единъ ловецъ въ непристѣпни пещери, — въ царството на тъмнината. Тамъ гдето цари веченъ студъ и мразъ; гдето капкитѣ вода се втвърдяватъ на чуцури; гдето само прилепитѣ пискатъ; тамъ блуждае този човѣкъ — фантомъ съ фенеръ въ ржка, и сѣнката му чудовищно уголѣмена се плъзга по овлажнелитѣ стени съ тайствени движения . . .

Ту наведена надъ сивопепеливия торъ на прилепитѣ, рови и търси нѣкакъвъ пещеренъ червей,

или бубулечки безъ очи; ту съ дигнатъ надъ челото фенеръ изследва . . . Търси животъ по крапавия сводъ: търси живота въ това мъртво . . . И той е ловецъ но безъ оржие, ловецъ за науката, за тайния животъ въ земята. Загадъченъ е Д. И.¹⁾ познатъ естественикъ — писателъ въ в. „Ловецъ“.

Въ дѣното на рѣка бързотечна, близо край брѣга подъ надвиснала върба, изтегнати на блана, шаранъ и сребросѣтла мрѣна тайно си шепнатъ: — Гледай тази по брѣга вървяща сѣнка, това е ловецъ съ пушка въ ржка. Азъ не се боя отъ човѣкъ съ спретнатъ костюмъ, съ зелена шапка; той не е като оня парцаливъ рибаръ, съ платнена торба презъ рамо, прикрепена съ селска връвъ къмъ изгорѣлия му набръчканъ вратъ . . . Ихъ, какъ не симпатични сж тия хора!

Мрѣната недовѣрчиво се усмихна и възрази:

Чувалъ съмъ, че и между тия изконтени хора — ловци имало безсъвестни, жестоки, които съ нѣ-

¹⁾ Б. Р. † Дѣлчо Илчевъ — н-къ на Ентомологичната станция въ София (гл. бр. 1 на „Ловна Просвѣта“. Статията е написана преди смъртта му).

какви бомби изтрѣбватъ и едва прогледналитѣ ни дѣца . . .

— О, не, сертме тѣ хвърлятъ въ рѣки и на търговци, сѣщинскитѣ ловецѣ обаче никога — бомби.

Ловецѣтъ за чудо спрѣ надъ тѣхъ.

Шаранѣтъ изписка: „бѣгай“, плѣснаха опашки и полѣтѣха по течението. . .

Ловецѣтъ приседна на брѣга подъ върбата; запуши цигара и дълго се любуваше на бѣбривия бързей, неподозирайки великата тайна — страха отъ смъртта . . . даже у рибитѣ.

* * *

Кой научи яребицата да се преобрѣща въ въздуха и трѣшка на крачки петѣ, предъ намѣрилия я въ буренака пилчарѣ, съ цѣль да отвлѣче опасния врагъ отъ мѣстото, гдето сж нейнитѣ малки?

Кой научи бекаса да хвърка на вълни; заяка да спира на височина и оглежда неприятеля си; лисицата да прикрасоства диритѣ си . . . птицитѣ да поставятъ стражъ?

Кой създаде капката роса — сълза, подъ листа на откжнатата роза; кой нарисува тия идеално овални, цвѣтни капчици по гърба на калинката; кой окачи тия рога на брѣмбара, като на излѣганъ съпругъ?

Кой? . . .

Тайна!

* * *

Двама пжтници — чужденци въ трена по презбалканската линия, наблюдавайки хубоститѣ на Балкана: необятни гори, ридове, кристални ручеи и рѣки, тихо тайно си говорятъ: — Гледай тия мѣста, като въ Швейцария, но какъ нехайно, даже престъпно сж сѣчени тия гори; какви чудни за ловъ и курортъ мѣста! Гдѣ ония ловни хижи за срещи на лсвци; защо нѣма отъ нѣкой ридъ елень страхливо да надзѣрва къмъ гърмящия влакъ, нито фазанъ изплашенъ надъ гора да прехвърква?! Да, страна рай, но нѣма ловъ и животъ . . . Загадченъ е този българинъ: морето отбѣгва, ловното богатство не цени, какви той тогава наследства приелъ отъ своитѣ прадѣди? . . .

Другиятъ, като въ отговоръ, мълчаливо, съ прѣстъ презъ прозореца, на летящия тренъ посочи: на върхъ Балкана на една нива работѣха два селяка; единиятъ сѣчеше хубаво сѣнчесто дърво; другиятъ съ рало, порѣше наоколо земята . . .

* * *

Въ средъ гората накладенъ голѣмъ огнь — бивакъ на ловци. Насѣдали, задрѣмали, въ кржгъ, тѣ тихо си говорятъ. Сѣнкитѣ имъ като на скаутъ — разубнавачи, при движение, тайнствено се приплитатъ — цѣлуватъ и губятъ въ мрака . . . А въ сърдцата тамъ дълбоко скрито се таи „орисията“ за утрешния день . . .

Сполука или не . . . тайна!

* * *

Село Каленикъ (Видинско) наднича надъ гър-

ци и гордо се вглежда чакъ до с. Динковица, кръстено на името на хубавица жена . . .

Смъртъ по добитѣка, смутъ въ цѣлото село. „Мурой!“ викатъ всички, а ловцитѣ невѣрующи се подсмивватъ . . . търси се цѣръ за бедствието.

Това бѣ отдавна, но още се помни и разказва.

Окржжниятъ конски Н. билъ нѣкому казатъ, да се прекара добитѣка презъ дупка, изкопана подъ земята . . . може да помогне. Изпълнили, науката не помага. Другъ нѣкой подвижналъ: — Мурой, това е стареца „Дирката“, починалъ преди две години. Цѣлото село се стекло на гробищата: разкопаватъ безобидния старецъ и чудо: Тѣлото му не прогнило, брадата порастнала . . . Стрѣлятъ въ гърди му до двадесетъ крушума. Ловцитѣ осждаатъ, глупостѣта човѣшка, уговарятъ, но никой не слуша — внучитѣ разрешили . . .

При всѣки куршумъ стареца поглеждалъ презъ дълбоко хлѣтналитѣ си очи . . . и пакъ го заровили, само че по дълбоко.

День-два, пакъ се зачува: Мурой! . . . Дирката се явилъ на съселянина си Ионъ, съ закана за по-голѣма мжстъ.

Наскача селото и при лунна нощъ наново го разкопаватъ, и върхъ грамадна клада до пращецъ изгарятъ.

Месецѣтъ затъмнѣлъ кързавъ, полуизяденъ отъ „върколакъ“, когото видѣли подобенъ на голѣмъ хъртъ . . . и отъ тогава нѣма Мурой, нито върколакъ, но никой освенъ ловеца презъ нощъ отъ селото не излиза . . .

* * *

Когато дърветата въ гората, заснѣжени отъ скрежъ и иня, съ тайнственъ изгледъ на замръзналитѣ гренадири на великия безумецъ — победител на свѣта, тихичко си шепнатъ и злословятъ за бродящия изъ тѣхъ ловецъ, тънка мъгла, гонена отъ вѣтрецъ, се предателски промѣква отъ долъ въ долъ . . . раздира своитѣ савани и блѣсъкъ и тържество се разкрива, като въ приказнитѣ, чаровни, кристални подземни палати . . . Само ловецѣтъ истинскиятъ ловецъ чувствува и вижда тази тайна игра на природата; защото само той между замръзналитѣ великани, причакващъ лова, е поканенъ на пиръ — тържество на зимния ловъ! . . .

* * *

Защо гжскитѣ бѣгатъ отъ буреносенъ облакъ, вълкѣтъ — отъ отжпканъ пжтъ . . . Защо ловецѣтъ не лѣга подъ орѣхова сѣнка; манякѣтъ се бои отъ погледъ и лудия отъ пиянъ? . . .

Що се таи въ погледа на вѣрното ловно куче, прилегнало въ краката на ловецъ, при хубаво време . . . — и какво — въ погледа на прострѣлата се на страни котка, завистница жене, лукаво прикриваща насмѣшката си предъ мжката на ловеца? . . .

Леностѣта е тайна, мързелѣтъ порокъ, ловецѣтъ загатка, животѣтъ тънъкъ конецъ . . .

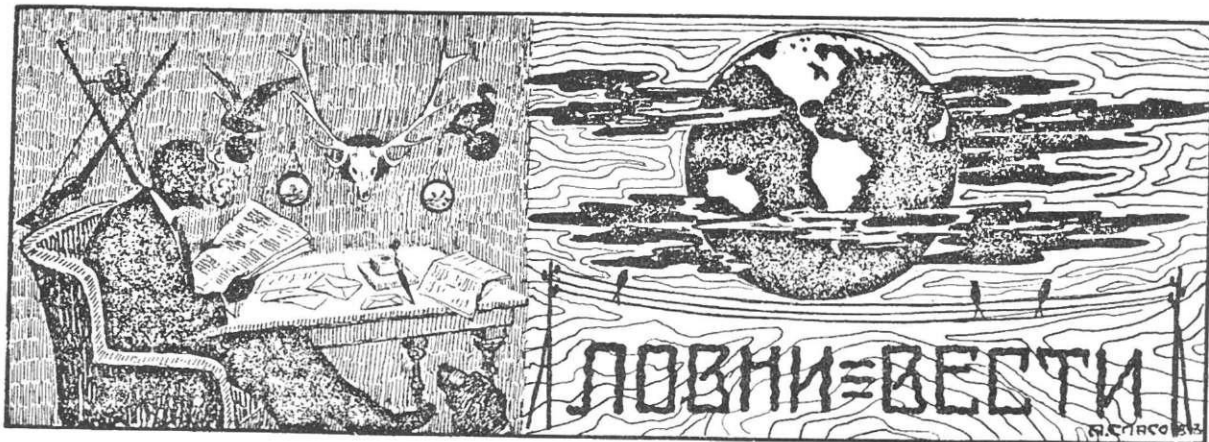

Изпитание на куче.

Ловецъ на ловецъ куче продава. Излизатъ на полско изпитание. Кучето настига ранения заякъ и почва да го яде. Купувача-ловецъ е въ пълно недоумение.

Продавача-ловецъ: „О, не се безпокойте, драгий. Моя чуденъ „Лиско“ ще изяде още два заяка, а всички останали, които убиешъ—нѣма да побутне!“

Международенъ Горски Конгресъ въ Гренобълъ (Франция). Международния Горски Конгресъ въ Гренобълъ тая година се е състоялъ по инициативата на туристическото дружество въ Франция. Нашата държава се е представлявала отъ лѣсовѣднѣтъ г. г. Кюркчиевъ и Дюкмеджиевъ. Това, което интересува ловцитѣ, сж разискванията въ осмата секция на конгреса: *Защита на природата, фауната и флората* и решенията, взети като плодъ на тия разасквания. Въ случая се ползваме отъ помѣстеното въ списание „Горски прегледъ“ год. IX, кн. 7. Тия решения сж отъ особна важность, защото посочватъ на редица мѣроприятия, належащи за защита на природата, много отъ които вече сж изтъкнати отъ нашата организация и прокарани въ новия законопроектъ за лова, съ когото предстои да се занимае нашето народно събрание. Нека народнитѣ представители видятъ какво голѣмо значение отдаватъ културнитѣ държави на природата, фауната и флората и какъ се грижатъ за нейната защита и нека хладния приемъ, който до сега е проявенъ отъ държавата по отношение ловното законодателство, се замѣни съ повече съчувствие и съ здрави законодателни мѣрки.

Впрочемъ конгреса е решилъ:

1. Държавата и общественитѣ организации да турятъ въ действие своитѣ усилия за възпитание на публиката да обича горитѣ и хубоститѣ на природата, като направи щото туризма да стане защитникъ на природнитѣ богатства.

Въ това отношение туризма може да има дѣлъ за запазване на природнитѣ хубости и горитѣ, но прѣката длъжность за възпитанието на публиката въ обичъ на живата природа (фауната), ще трѣбва да легне у насъ изключително върху ловната ни организация, която е една мощна обществена сила. Главното условие да се постигнатъ резултати въ тази посока е просвѣтно-агитационната дейность, която организацията на ловцитѣ трѣбва да развие въ свочта срѣда и вънъ отъ нея. За жалость, тая дейность, пионери на която сж били отъ самото начало на основаване организацията, виднитѣ ѝ водачи, като Христовичъ и пр., е още въ зародишно състояние. Издаването на популярни брошура за опознаване младежъта и народа ни съ представителитѣ на нашата фауна, и до днешенъ день си остава единъ неизбежнатъ блѣтъ и една хубава, но неосществена мечта. До колко ние, даже и по

върховетъ на организацията, кждето сж най интелигентнитъ ни сили, не можемъ да разберемъ, че само съ просвѣта може да се достигне нѣщо значително въ всѣка област на човѣшкия животъ, красноречиво говори факта, какво нѣкои отъ длъжностнитъ лица въ организацията сж водили и още водятъ форменна война противъ „Ловна Просвѣта“. Въ тая война тѣ лукаво използватъ прословутата българска подозрителностъ и съвсемъ неоснователно прѣскаатъ слухове, че „Ловната Просвѣта“ имала за задача да цѣпи организацията ни. Единъ именитъ дѣецъ въ нашата организация, наивно смѣта, чрезъ черквата и казармата да проповѣдваме идеитъ на ловни спортъ, безъ да си дава отчетъ, че не може да имаме нищо отъ черква и казарма, докато сами не дадемъ, това, което трѣбва да се даде за просвѣта по тия въпроси на българския гражданинъ.

Време е, и крайно време е, да си вземемъ добра белѣжка отъ първото решение на международния горски конгресъ и да засилимъ просвѣтно-агитационната си дейностъ. Появата на „Популярна Горска Библиотека“ — официално издание на Министерството на Земледѣлието — е единъ отраденъ фактъ. Ще бждемъ ли щастливи да видимъ наша „Популярна Ловна Библиотека?“

2. *Шамбарския паркъ да се приспособи като националенъ паркъ и да служи за запазване на полския дивечъ.*

Въ свръзка съ това решение на конгреса, ние трѣбва да поменемъ, че въ новия законопроектъ за лова е предвидено да се уреди една обща за цѣлото Царство „Развѣдна Станция за дребенъ полезенъ дивечъ“, която именно ще бжде и нашия националенъ паркъ за полския дивечъ.

3. *Да се устроятъ ловни паркове, специално съ средствата добити отъ приходитъ на азартитъ игри или пъкъ отъ нарочни бюджетни кредити.*

Нашия новъ законъ за лова предвижда за всѣки окръгъ образуването на ловни развѣдници, както за едъръ, така и за дребенъ полезенъ дивечъ. Трѣбватъ само средства за усигоряване поддръжката на тия развѣдници, а тия средства ще се усигурятъ чрезъ предвиждане въ закона достатъчно приходи за фонда развѣдъ полезенъ дивечъ, отъ който фондъ ще се издържатъ тия развѣдници.

4. *Да се запрети упошрѣблението на оружие което има магазинъ или такова съ калибъръ по-малкъ отъ 9 м.м. Ловътъ на дивитъ кози (гусенски) и на мечкитъ да бжде забраненъ, а сжщо така и на сърнитъ въ висока Савоя. Браконьеритъ да се преследватъ най-строго. Ловътъ на тетревитъ да се запрети въ департаментитъ Алпи и Пиринеи. Да се даде възможностъ на бобритъ по р. Рона и нейнитъ притоци да се групиратъ на колонии. Да се развѣдятъ отново въ околноститъ на Парижъ, кждето бобритъ се намирали въ голѣми количества до края на 18-то столѣтие.*

За бобѣра ние помѣстихме специална статия въ бр. 2 на „Л. П.“. Мислимъ, че и у насъ може да се направятъ опити за развѣдъ на бобѣра въ по пълноводнитъ ни рѣки.

5. *Да се обърне сериозно внимание на въпроса за запазване на птицитъ, особено тия, които сж застрашени отъ изчезване, като напр. брадатия орелъ. Висшия горски персоналъ да усили своята борба противъ унищожението на птицитъ, а като негови помощници да станатъ туристическитъ дружества и организации по цѣлото земно кълбо. Да*

бждатъ раздавани почетни отличия на ония, които сж принесли особни заслуги по въпроса за защита на птицитъ.

Всички решения сж отъ голѣмо значение и нашата ловна организация трѣбва да ги има предъ видъ при уреждане своята бждаща дейностъ.

Нашия главенъ редакторъ е ималъ случай да се срещне съ Министра на земледѣлието и държавнитъ имоти г. Янаки Моловъ, и като единъ отъ авторитъ на новия законопроектъ за лова, да изтъкне неговото значение и нуждата да бжде частъ по скоро прокаранъ. Господинъ Министра въ разговора е показалъ, че той цени достатъчно значението на ловното ступанство, на което мнозина гледатъ съ пренебрежение и е далъ увѣрение, че ще бжде прокаранъ въ предстоящата сесия на камарата. Това внимание и съчувствие отъ страна на г. Министра къмъ ловното дѣло ще се посрещне отъ всички ловци съ радостъ и задоволство

Необикновенни есенни прелѣтвания на пѣдпѣдци. Известно е, че единъ отъ главнитъ пѣтища на прелѣтнитъ птици минава край нашитъ черноморски брѣгове. Ежегодно ловцитъ по приморието очакватъ първитъ есенни дъждове и вѣтрове, които имъ носятъ тлъститъ пасажитъ пѣдпѣдци, бекасини, бекаси, понѣкога яребици и други прелѣтни птици. Етапитъ при тия прелѣтвания сж добре проучени и мѣстата, кждето денуватъ и почиватъ отъ умората при нощното лѣтѣние, пѣдпѣдцитъ и др. птици сж добре известни. Тѣ сж: носъ Калиакра, платото Франга баиръ (северно отъ Варна) и лозята на сжщия градъ, носъ Емине, Папарусъ (между Анхило и Бургазъ). Когато есенята мине безъ бури, пасажитъ сж продължителни на малки групи и често продължаватъ цѣлъ месецъ. Когато, обаче първия есененъ дъждъ е придруженъ съ буря, прелѣтванията сж краткотрайни, но масови. Подобенъ, незапомненъ случай, имаме тая година. На 14 IX. т. г. есенята започна съ силна дъждовна буря, морето бѣ развълнувано, както рѣдко се случва. Нощта, сжщия день се започнаха необикновенни масови прелѣтвания на пѣдпѣдци и други прелѣтни птици. Цѣла нощ надъ Варна, кждето свѣтлината привлича пасажитъ, се чувзха крѣсци и свистения отъ прелѣтващи птици. Много пѣдпѣдци замаяни отъ бурята и ослѣпени отъ светлината падаха по улицитъ и дворищата и мало и голѣмо се бѣ отдало на ловене живи пѣдпѣдци. Голѣми количества отъ тѣхъ сж се издавали въ морето и при утихване на бурята рибаритъ сж събирали съ чували изхвърлени отъ морето удавена пѣдпѣдци. Една частъ отъ пасажитъ сж останали въ варненскитъ лозя, гдето на следнитъ 2—3 дни се започна една голѣма ловна канонада. Всички ловци отъ Варна се бѣха събрали въ едно малко пространство и мнозина убиха голѣми количества пѣдпѣдци. Тоя день — бѣ день на пѣдпѣдцитъ. На много мѣста сж продавани живи пѣдпѣдци по 40 лева килограмъ, разбира се не отъ ловци, а отъ ония, които сж правили своя ловъ презъ нощта на живи пѣдпѣдци.

Министра на финанситъ г. Петъръ Тодоровъ е станалъ членъ на ловната организация, като се е снабдилъ съ всички ловни доспѣхи и хубава пушка. Пожелаваме му успѣхъ въ лова. Сжщия проявява интересъ къмъ единъ отъ най-приятнитъ спортове, — за жалостъ малко у насъ е разпространенъ — риболовъ съ вждаца.

Печенъ младъ заякъ.

Най-добро печено става отъ гърба и плешкитъ на младъ заякъ. Останалитъ части могат да се употребятъ за рагу.

Взематъ се дебелиятъ части отъ заяка и се набождатъ по 2—3 реда въ всѣка страна съ тънко нарѣзани филийки сланина. Така приготвенитъ парчета се оставатъ да киснатъ нѣколко часа въ дървено масло съ магданосъ, следъ което се пекатъ на шишъ около половина часъ на силенъ огънь. Презъ време на печенето, парчетата на заяка се поливатъ отъ време на време съ сокътъ му и преди окончателното му опичане се осолява добре и пакъ продължава да се пече.

Старъ заякъ не подхожда твърде за печено, защото не става крехъкъ. За да се постигне това, трѣбва заяка да кисне 1—2 дня въ *оцетова маринада* (баня), следъ като е билъ набоденъ най-напредъ съ филийки сланина.

Презъ зимата добре е най-напредъ да се остави на студено да замръзне, чрезъ което става крехъкъ, следъ това се набожда съ сланина и кисне въ оцетова маринада. По-нататъкъ печенето му става както и по-горе.

Много старъ заякъ най-добре е да се вари въ сосъ и следъ това приготи на рагу.

Печенъ заякъ като рагу.

Младъ заякъ, набоденъ съ сланина и опеченъ сочно на шишъ, веднага щомъ се снесе отъ огъня се нарѣзва на подходящи парчета; поставя се въ единъ сждъ и съ влашецъ, магданосъ и лимонови кори — всичко много на дребно нарѣзано — следъ това солъ, пиперъ, нѣколко — лъжици естрагоновъ оцетъ, кисела смѣтана (каймакъ) $\frac{3}{10}$ отъ литра и се оставя да ври. Следъ това се подниса за ядене.

Оцетова маринада (баня).

Взематъ се 3—4 глави лукъ, 2 глави желто цвекло, корени отъ магданосъ, нѣколко зърна ка-

рамфилъ, лаврови листа (дафинови листа), кимионъ и малко лимонови кори и, ако ще се кисне бѣло месо — размѣсва се съ бѣло вино и лимоновъ сокъ, ако ли пакъ черно месо или дивечъ — съ оцетъ.

Колко време трѣбва да се кисне въ тая маринада въпросното месо, зависи отъ голѣмината му.

Котлети отъ заякъ.

Изважда се месото отъ гърба на заяка на цѣли филии, както и малкитъ филета отъ долу и се нарѣзватъ на подходящи малки котлети (пържоли). Начукватъ се и се пекътъ на жаръ или въ чисто краве масло на тиганъ.

Сжщитъ котлети могат да се приготвятъ и панирани като шницелъ.

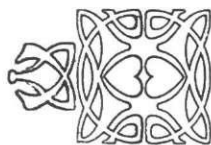
Могатъ да се приготвятъ и накълцани котлети. Взема се всичкото месо на заяка, добре очистено отъ коститъ; размѣсва се съ малко сланина и се накълцава добре; осолява се съ солъ и пиперъ и като имъ се даде нуждната форма паниратъ се и се пекътъ въ чисто краве масло.

Поднисатъ се съ разни гарнитури отъ зеленчукъ, картофи или гжби.

Яребици съ оризъ, приготвени по баварски.

Двѣ млади яребици се опичатъ леко на шишъ или 2 стари — се задушаватъ добре, следъ това се изважда месото отъ гърдитъ и нарѣзва на плоски парчета. Останалото месо тоже се изважда и нарѣзва на филийки. Коститъ се насичатъ на дребни парчета и се варятъ съ $\frac{7}{10}$ отъ литъра говежди бульонъ. Соса добитъ по тоя начинъ съ 250 грама оризъ, нарѣзаното на филийки месо, безъ това отъ гърдитъ, малко краве масло и солъ, като всичко това се задушва слабо.

Подниса се въ валчести чинии ориза отъ доле, а гърднитъ филийки отгоре.

НАША ПОЩА.

Габрово — Д-ръ П. Н. Статията Ви ще печатимъ въ брой 5 на списанието. Благодаримъ.

Пловдивъ — Единъ отъ многото. Въмѣсто отговоръ въ брой 5 на списанието ще печатимъ статията „Провѣрявайте добръ Вашето оржжие“.

Отзиви за „Ловна Просвѣта“.

Гол. Чутурановъ отъ Елхово ни пише: „Въо-душевенъ отъ Вашето трудно, но належаще културно начинание за просвѣта на ловцитѣ и запазване на полезния дивечъ изъ роднитѣ поля и гори, азъ съ радостъ Ви записахъ абонати и ще продължавамъ да записвамъ такива.“

Пожелавамъ Ви успѣхъ и желая сбъждане на хубавото дѣло, което прави честь на Васъ, скромни труженици за преуспѣване на ловния спортъ и просвѣщаване на най-голѣмата мощна и родолюбива организация, останала много надире въ миналото по причина липса на просвѣта“.

Г-нъ Х. К. Петкановъ така преценява „Ловна Просвѣта“: „Получихъ бр. 2 отъ списанието и останахъ предоволенъ. Ще Ви моля да ми бжде изпратенъ и първия брой, за да мога да следя редовно това, което се пише. Задачата, която сте си поставили, а именно „Ловна Просвѣта“ да бжде като единъ помощникъ на сп. „Ловецъ“ напълно отговаря, защото съюзното списание не може да изнесе ни четвъртъкъ отъ това, което трѣбва да се знае отъ единъ ловецъ. И така моитѣ и отъ цѣлия нашъ край привѣти и другарско наслука.“

Г-нъ Никола Думановъ отъ Кесарово ни пише: „Днесъ получихъ книжка I, год. I на сп. „Ловна Просвѣта“. Прочетохъ книжката и останахъ съ отлични впечатления. Поздравлявамъ Редакцията, която си е поставила за цѣль да дава свѣтлина върху въпроситѣ, изходящи изъ областта на биологията, зоологията и отнитологията, като по такъвъ начинъ удовлетворява интелектуалнитѣ нужди на читателитѣ ловци, жадни за наука и просвѣта.“

Поздравлявамъ Ви и Ви желая успѣхъ въ реализирането на хубавата идея. Благодаря за хубавия поздравъ „Наслука“ и отправямъ сщия къмъ всѣки, който е истински ловецъ и ратува за ловното дѣло.“

Варна, г. Вл. Славчевъ ни пише: „Тѣй като нашата ловна литература е бедна и почти не съществува, подобна инициатива, каквато е Вашата, е повече отъ похвална и се посреща съ голѣмъ ентузиазъмъ отъ другаритѣ ловци, особно отъ младитѣ, като менъ, съ което начинание Вие ще дадете тласкъ напредъ и за други подобни списания и трудове“.

Бургазъ И. Питате ни, на какво се дължатъ нещастнитѣ случаи, каквито вече има нѣколко, отъ изстрѣли на ловни пушки при затворени куроци и при малко сътресение въ кола. Преди всичко, ловната етика задължава всѣки ловецъ при качване въ кола, автомобилъ, тренъ и пр. пушката да се изпразва. Въ Европа за нарушение на това правило се налагатъ най-строги наказания. Специално на Вашия въпросъ отговаряме: причинитѣ за изстрѣла при пушка съ затворени куроци сж:

а) Разклашането на пушката въ затворната частъ и отслабване на ударнитѣ пружини, поради което ударницитѣ играятъ въ гнѣздото си.

б) Нѣкои отъ недоброкачественитѣ капсули, които се фабрикуватъ у насъ и не издържатъ допустимия съ минимална сила ударъ, безъ да се възпламенятъ.

Опасностъ отъ употребяване на много чувствителни капсули (каквито сж нѣкои отъ бѣлитѣ — фабрикувани у насъ) съществува и при пълнене на пушката, защото тѣ се възпламеняватъ при самото затваряне на пушката отъ търкането имъ въ предния срезъ на затвора.

За да се избѣгнатъ нещастията ние препоръчваме на всички ловци:

1) Да спазватъ постановленията на ловната етика и да не се возятъ съ пълни пушки въ кола;

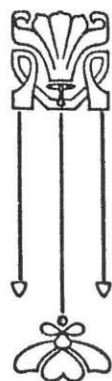
2) да избѣгватъ употреблението на чувствителни капсули, като, ако ударницитѣ сж слаби и даватъ осѣчки, да се поправятъ самитѣ ударници, а да не се прибѣгва до употребление на чувствителнитѣ бѣли капсули;

3) при пълнене пушката, последната да не сочи никога къмъ човѣкъ, а нагоръ или къмъ земята.

БУКО ЕСКЕНАЗИ & СИНЪ — РУСЕ
ГОЛЪМЪ СКЛАДЪ НА:
Ловджийски пушки,
Изпитанъ ловенъ барутъ
И всички други европейски
ловни припаси.
ЦЕНИ КОНКУРЕНТНИ.

НА ВНИМАНИЕ НА АБОНАТИТЪ
НА
Сп. „ЛОВНА ПРОСВЪТА“

Съ брой четвърти на списанието се изпращатъ и квитанции-
тъ за абонамента на I-вата годишнина на списанието.

Умоляватъ се абонатитъ да побързатъ съ издъл-
жение на абонамента, съ което ще укажатъ ценно
съдѣйствие за подобрене на изданието.

Абонатитъ, които сж се издължили, съ 5 брой
на списанието ще получатъ безплатно разкош-
на цвѣтна картина изъ ловния животъ — пър-
ва безплатна притурка на „Ловна Просвѣта“.

Стоянъ Геновъ & С-ие
МАГАЗИНЪ „ЛИСИЦА“
ВАРНА

Намиратъ се всички видове обработени европейски кожи
за дамска боа, яки, палта и пр. **Боядисва съ гаранция** всъ-
какви кожи отъ дивечъ. Гарнира палта съ кожи.

Купуваме всички видове дивечови кожи на най-износни цени.

Ловци, преди да продадете кожата на убития отъ Васъ ди-
вечъ, вземете ценитъ и условията на нашия магазинъ — за да
получите най-добро възнаграждение на Вашия трудъ.

Зайчаръ мъжки, 2-годи-
шенъ, дреси-
ранъ за намиране и донасяне
раненъ изгубенъ дивечъ, продава
ИВАНЪ ИВАНОВЪ, ул. „Александръ
1-й“ № 3 — София (канцелария на
„Съединенитъ тютюневи фабрики“).

До _____

Въ _____

НАЙ-ГОЛЪМЪ СКЛАДЪ

на

ЛОВНИ ПУШКИ ВЪ БЪЛГАРИЯ

Имаме на складъ и на пълтъ голъмъ изборъ
оригинални белгийски ловни пушки, калибъръ
16 и 12, гарантирана солидностъ и
ТОЧНА СТРЕЛБА.

Всѣка пушка притежава свидетелство за произходъ
и престрѣлване. Дължина на цѣвитъ 68—75 сант. метра,
съ закрити спускове (курове), троенъ и четворенъ затвори
ПАТЕНТИ:

„Бровнингъ“, „Диксъ“, „Дугалъ“ и „Ансонъ“.

БЕЗГЛАСНИ ПУШКИ

и ЛОВНИ ЕДНОЦѢВКИ:

== ЦѢНИ НАЙ-ИЗНОСНИ ==

На ловни дружества — отстъпка.

Цѣноразписъ безплатенъ.

Кършигоровъ & Цоневъ — Плевенъ.

За телеграми: КЪРШИГОРОВЪ.

• **СКЛАДЪТЪ на БРАШНА и ЗЪРНЕНИ ХРАНИ на**

Стефанъ Нв. Райковъ

ул. „Шуменска“ до клиниката на Д-ръ Цоневъ.

Разполага съ първокачествени брашна, трици и др. храни.

Цени вънъ отъ всѣка конкуренция.

Сжщиятъ е представителъ на

Мелница „СОФИЯ“.